

Az út mentén állomások, vendégfogadók, javítóműhelyek és üzemanyagutánpótlási helyek találhatóak. Jézus útján is vannak állomások: az ünnepek, vasárnapok; vendégfogadó házak: a templomok; javítóműhelyek: a test és a lélek mindennapos klinikái; üzemanyag utánpótló helyek: a család, a Szentírás, az imádság.

Minden út romlik és szennyeződik. Gondoskodni kell javításáról és tisztántartásáról. Jézus útja sem mentes a romlástól, a bűn dudvája felveri, ki kell tépni azt; állati indulatok megszaggatják, meg kell javítani. Szüklátókörsége és tudatlanság sziklái rágurulnak, el kell távolítani; rosszindulat és türelmetlenség eroziója belemar, újra kell kövezni; gonoszágok szemete belepi, meg kell seperni és gondos úttörként szüntelen mellette állani, hogy a lelki, erkölcsi erők fogalma normális feltételek között bonyolódhassék, s rajta járva minden ember élethez, tökéletességhez, Istenhez juthasson.

Én vagyok az út... Négy szóból álló bizonyágtevés, s benne rejlik Jézus egész életprogramja. Ismerd meg ezt az utat, s tanulj meg járni rajta helyesen. Ezen az úton Isten jön feléd, te meg öfeléje, s valahol közepén találkoztok. Ez a találkozás, ez a benne való megszentelődés, ez a vele való meggyarapodás, — ez a tökéletesség: ez Istenországa. Ámen.

KERESZTES SÁNDOR

SZÓ ÉS CSELEKEDET

Péld 16,24

Azt szokták mondani, hogy a tett beszél. Nagy igazság rejtőzik e népi bölcséletben, hiszen nem sokat ér a szó, ha tettekben nincs kivetülése, megmutatkozása.

— Van, aki szépen beszél a békesség szükségességéről, de környezetében semmit sem tesz annak megszületéséért.

— Van, aki szavaiban Isten „báránya”, de tetteiben böszült fenékvad.

A szó tehát nem sokat ér, ha nem mutatkozik meg példaadó tettekben. Erre szokták mondani, hogy: „vizet prédikál és bort iszik”.

Ha elmélyedünk a Biblia tanulmányozásában, azt tapasztaljuk, hogy az is bizonyágot tesz a cselekedet szükségességéről. „Ne szóval szeressünk, hanem cselekedettel...”, „Nem beszédben áll az Istenországa, hanem erőben és cselekedetben”... „Az ígének megtartói legyenek, ne csak hallgatói”... „Mutasd meg hitedet a te cselekedeteidből”... stb. olyan parancsolatok, elévülhetetlen igazságok, amelyek valóságosan kiemelkednek a Bibliából.

Az élet azonban nem sablon. Nem olyan, mint az öntöműhely, ahol, ha elkészülhet az egyedi forma, a többi már önmagától megy. Nem

olyan, mint a sekélyes víz, amely arra szalad, amerre a meder vezet, hanem olyan, mint az áradás: szanaszét terül. Nem lehet az életnek egyetlen formát, egyetlen medret készíteni s abba terelni unos-untalan. Nem elég néhány fontos szabályt betanulni és gyakorolni, mert minden helyzetnek mások a követelményei. Hogy nem egyoldalú az élet, azt már a Biblia írói is kitapasztalták. Pl. bizonyoságot tettek a cselekedetek fontosságáról, hogy tett nélkül nem sokat ér a szó, de ugyanakkor azt is észrevették, hogy a tettek mellett megfelelő szavak is szükségesek. Ezért írta a Példabeszédek könyvének szerzője: „mint az aranyalma ezüst tálon, olyan a helyén mondott ige”, vagy másik alkalmal: „lépesméz a gyönyörűséges beszéd, édes a léleknek”.

Milyen komoly, napjainkban is helytálló ez a tanítás. Azt hirdeti, hogy a tettek mellett gyönyörűséges beszédek, szép igék is meg kell, hogy jelenjenek s a kettő együtt adja az igazi értéket. Azt jelenti, hogy amiképpen a szó hitelét a cselekedet biztosítja, ugyanúgy a cselekedetet is megkoronázza a megfelelő szó. De, hogy érthetőbb legyen; ime néhány példa:

Olvastam, hogy egy idős nagyapa nyolcvan éve dacára is hasznára akart lenni a családnak, s munkája bérét megtakarítgatva, felajánlotta az unokának gépkocsi vásárlásra. Örvendett az unoka, hogyne örvendett volna, s hogy viszonzza a szívességét, az új autóval országlátni vitte a nagyapát. Szegény öreg más világban nőtt fel. Értett az időjáráshoz, állatok, növények világához, betegségeket gyógyított, szekeret készített, ha kellett, de azt nem tudta, hát honnan tudhatta volna, hogy miként nyitják ki a gépkocsi ajtaját. Menetközben megálltak pihenni. A fiatalok kiszálltak, csak a nagyapa maradt a kocsiiban. Visszaszólt az unoka: mi van öreg, kiszáll-e vagy megvárja az utolsó kenetet? Rosszul esett ez a beszéd a nagyapának, erőtlen kezdte az ajtó különböző fogantvúit. Szerencsétlenségére nem jőhöz nyúlt s addig próbálgatta míg letörte. Fellobbant az unoka s csúnyán rákáromkodott a nagyapára. Gombóc gyűrődött a nagyapa torkába, kinszenvedés volt a további utazás, s amikor hazaérkeztek, soha többé még közelébe se ment az unoka autójának.

Ebben a történetben két jó cselekedettel találkozunk: az egyik a nagyapáé, aki így szólt: fiam, én már öreg vagyok, kicsi az igényem, ime itt van egy summa pénz, fordítsd életed szebbé tételére. A másik jócselekedet az unokáé, aki, hogy örömet szerezzen, országlátni vitte a nagyapát. De kérdezem: volt-e értéke az unoka jócselekedetének? Semmi az ékvilágon. Azért nem, mert jócselekedetét nem kísérték jó szavak is. Hogy is mondja a Biblia? „Lépesméz a gyönyörűséges beszéd, édes a léleknek” . . . , de ugyanakkor érzékelteti, hogy a nem gyönyörűséges beszéd bizony keserűsége a léleknek.

Ebédem voltam valahol. Szívesen látott a család. Helyet foglalunk az asztalnál, s amikor a tálhoz nyúltunk volna, a hitvestársak között parázs veszekedés robbant ki. Mit gondoltok, jól esett az ebéd? Éhes voltam, de alig ettem pár falást s igyekeztem minél hamarabb eltávozni, mert tettekben megmutatókozó szívességüket nem kísérték szíves szavak.

Az egyházközségnek közmunkázni jött valaki. Igazi munkás ember, aki nem lonja az időt, hanem a közösségnek is úgy dolgozik, mint saját magának. Végtelenül példamutató volt a cselekedete, de nem úgy a beszéde. És bizony zúgolódó, patvarkodó szavaival megsemmisítette

jócselekedetét. Hogy is mondja a Biblia? „Lépesméz a gyönyörűséges beszéd, édes a léleknek“ . . . , de ugyanakkor érzékelteti, hogy a nem gyönyörűséges beszéd keserősége a léleknek.

Mennyivel másabb, amikor a szó és cselekedet *összhangban* van. Mennyivel jobban esik a kenyér, amikor nemcsak odataszítják, hanem szívélyesen odakínálják. Mennyivel jobban esik az álom, amikor nemcsak ágyat bontnak, de szép álmokat is kívánnak. Mennyivel jobban esik a segítség, ha szavak is alátámasztják a segítő igyekezetet.

Édesanyám mesélte: orvoshoz ment Sepsiszentgyörgyre. Mint minden falusi ember, ő is tartózkodó volt. Jött ez, jött az, az egyik úrnak, a másik nagyságának látszott, s ő mindenkit előre engedett. Az orvos többször kinézett. Láttá, hogy az a falusi nénike alázatosan vár. Egyszer csak hozzászólt: „Jöjjön be édesanyám“!

— Fiam, mondta később, ettől a meleg hívástól minden szorongásom elmúlt, valósággal félig meggyógyultam.

A jócselekedeteket jó szavak kell, hogy kísérjék tehát. Olyan, mint az orgona: nemcsak a prim-hangoknak, a kíséretnek is *összhangban* kell szólniok. Olyan mint a rózsacsokor, amely aszparágusz vagy fenyőág közé kötve mutat igazán jól. Olyan, mint az alma, amelyet nem mindegy, hogy sárosan vagy fényesre törülve nyújtunk át valakinek.

Szolgáljon hát mindez emberi magatartásunk nemesítésére. Ne felejtjük a szép szó cselekedetek nélkül nem sokat ér, de ugyanakkor a cselekedetek is megkívánják, hogy a léleknek jól eső, emberhez méltó szavak kíséretében történjenek. Amen.

JAKAB DÉNES

„INGYEN VETTÉTEK, INGYEN ADJÁTOK“

Mt 10,8b

Aki az életet gyakorlati oldaláról nézi, önmagától is rájön arra, hogy semmit sem kapunk ingyen.

Nem várhatunk a földtől ingyen termést, sem embertársainktól érdek nélküli szívességet. Fizetni kell verejtékkel, szolgálattal, pénzzel, bármivel. Bár egyes alkalmak úgy adódnak, hogy kevesebb a ráfizetés, de így is igaz marad, hogy minden értékért ellenértéket kell adni, mindent valamilyen formában meg kell fizetni. A költő még az életet is Isten pénzének nevezi, amiért kamattal tartozunk.

Nagy általánosságban így van. Vannak azonban kivételek. Jézus tanítása alapján e kivételekről kívánok beszélni. Arról, amit ingyen kapunk és — Jézus tanítása szerint — ingyen is kell adnunk.

A tizenkét tanítvány „kiküldése” alkalmával, többek között Jézus ezeket mondja: „Elmenvén prédikáljatok, mondván: Elközelített a